

SİZ XALQIMIZIN QƏHRƏMANLIQ, YENİLMƏZLİK, MÜBARİZLİK RUHUNU ÖZÜNƏ QAYTARDINIZ

Nəyi nə vaxt, necə etməyi çox gözəl bilən, dünya siyasi arenasında xüsusi yeri olan diplomat, müzəffər Ali Baş Komandan, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Heydər Əliyevə
M Ü R A C İ Ə T

Cənab Ali Baş Komandan! Dünya hərbi tarixində yeni səhifə açmış 44 günlük II Qarabağ Vətən Müharibəsində iki müxtəlif cəbhədə apardığınız uğurlu döyüşlərdən qələbə ilə çıxmağı bacardınız. Komandanlıq etdiyiniz uğurlu döyüş əməliyyatları ilə yanaşı, həm də bütün ağırlığını bilavasitə öz üzərinizə götürdüyünüz ikinci cəbhədə-informasiya cəbhəsində xalqımızın haqq səsinə buxovlayan informasiya blokadasını rəşadətə dərməyiniz edər bildiniz.

Müharibə ərzində dünyanın ən aparıcı informasiya kanallarına verdiyiniz çox sayılı müsahibələr zamanı nümayiş etdirdiyiniz diplomatik məharət, dünyəvi dillərdən, hətta dil sahiblərinin özlərindən üstün şəkildə istifadə edə bilmək bacarığınız, Azərbaycan tarixi ilə bərabər dünya tarixinə dərin bələd olduğunuz, ermənipərəst jurnalistlərin qarşılıq, provokasiyon suallarına siyasi iradə və təmkinlə verdiyiniz cavablar sonda qarşı tərəfi sizə qibte etməyə məcbur etdi.

BMT-nin Azərbaycan Respublikasının işğal olunan əraziləri qeyd-şərtsiz qaytarılması barədə qətnamələri bir qərinəyə yaxın müddət ərzində diplomatların söz oyununa çevirilmişdir. Dünyanın nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarının söz oyununa çevrilmiş, həyata vəsiqə ala bilməyən bu qətnamələr sizin təkbaşına siyasi iradənləzə Dəmir Yumruqlu ordumuzun gücü hesabına həyat keçdi. 44 günlük müharibə ilə işğal altındakı torpaqlarımızla yanaşı xalqımızın qəhrəmanlıq, yenilməzlik, mübarizlik ruhunu özünə qaytardınız.

Küreyi-ərzin azman siyasətçisi, layiqli davamçısı olduğunuz Ulu Öndər Heydər Əliyevin arzularını, vəsiyyətini gerçəkləşdirdiniz.

İndi gözəl Qarabağımızda, o cümlədən Azərbaycanın Mədəniyyət Mərkəzi, müqəddəs Şuşa şəhərində Sizin ucaldığınızın Azərbaycan bayrağı dalğalanır.

Artıq mən məcburi-köçkün, qaçqın deyiləm, icazə verin bizə yaşadığınızı bütün bu sevinc hissələri üçün Sizə özümün və soydaşlarımızın adından dərin minnətdarlığımı bildirim. Ulu Tanrı Sizi qorusun, Ordumuzu qorusun, Xalqımızı qorusun!

Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin, qazilərimizə şəfa versin!

Barzani Əli oğlu Abbasov,
Laçın rayon Şeylanlı kənd sakini

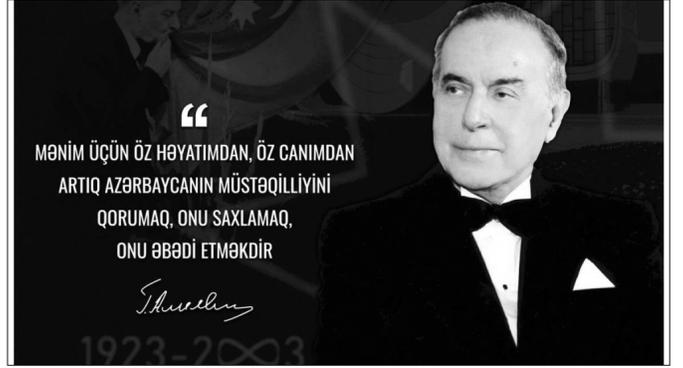
Hər bir xalq görkəmli şəxsiyyətləri ilə tanınır. Onlar xalqın zəkasi-ni, elmini, mədəniyyətini, mənəviyyatını dünyaya nümayiş etdirir. Azərbaycan xalqının böyük oğlu, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu ulu öndər Heydər Əliyev məhz belə bənzərsiz dahi şəxsiyyətdir.

Tarixə Azərbaycan xalqının ümumilliyetli lideri kimi daxil olmuş bu əvəzolunmaz insan liderlərə məxsus ən ali keyfiyyətlərə malik idi. İllər keçdikcə, ümumilliyetli liderimiz Heydər Əliyevin böyüklüyünü, müdrikliyini, xalqını, vətənini necə bir məhəbbətlə sevdiyini daha çox anlarıyıq. Bu dahi şəxsiyyətin fəaliyyəti bütün beşəriyyətin xoşbəxt gələcəyi uğrunda mübarizəyə həsr olunmuşdur.

Ulu Öndər Heydər Əliyev çox maraqlı, mürəkkəb, zəngin, keşməkeşli bir ömür yolu keçmiş, həyatın bütün çətinliklərindən qalib çıxmış, öz zəhməti, zəkasi, fitri qabiliyyəti ilə ən yüksək zirvəyə yüksəlmişdir. Bu uca zirvənin yolları daşlı-kəsəkli olsa da, polad iradəsi, dönməz xarakteri, şəxsiyyət bütövlüyü bu zirvəni fəth etməkdə ona kömək etmişdir. Bütün dünyanın etiraf etdiyi böyük dövlət xadimi, görkəmli siyasətçi, müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı, zəmanəmizin

Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin 1969-cu il iyul plenumunda Heydər Əliyev Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi seçilərək respublikanın rəhbəri olmuşdur. 1982-ci ilin dekabrında Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyasi Bürosunun üzvü seçilən Heydər Əliyev SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsinə təyin edilmiş və SSRİ-nin rəhbərlərindən biri olmuşdur. Heydər Əliyev iyirmi il ərzində SSRİ Ali Sovetinin deputatı, beş il isə SSRİ Ali Soveti sədrinin müavini olmuşdur. Heydər Əliyev 1987-ci ilin oktyabrında Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyasi Bürosunun və Şəxсэн Baş katib Mixail Qorbaçovun yeritdiyi siyasi xəttə etiraz elan etməsi ilə, tutduğu vəzifələrdən istefa vermişdir.

Heydər Əliyev 1990-cı ilin 20 yanvarında sovet qoşunlarının Bakıda törətdiyi qanlı faciə ilə əlaqədar etəsi

keçirməyə başladı. 1993-cü il oktyabrın 3-də ümumxalq səsverməsi nəticəsində Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. O, 1998-ci il oktyabrın 11-də xalqın yüksək fəallığı şəraitində keçirilən seçkilərdə səsə 76,1 faizini toplayaraq, yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi.

Bu dahi insanın fəaliyyətinə, keçirdiyi ömür yoluna nəzər salanda aydın görünür ki, Heydər Əliyev bir çox siya-

bərqərar olması və müvafiq dövlət qurumlarının formalaşdırılması onun rəhbərliyi ilə gerçəkləşən genişmiqyaslı quruculuq proqramının tərkib hissələridir. Bütün sadlanan bu uğurlar paytaxtımızın daim yeniləşən görkəmində, şəhər və rayonlarımızın sürətlə modernləşməsində, iqtisadiyyatın və elmdə, təhsil, mədəniyyət və səhiyyədə, eləcə də ictimai-siyasi həyatımızda öz əksini tapmışdır.

2023-cü il mayın 10-da Azərbayc-

AZƏRBAYCAN XALQININ SEVGİSİNİ QAZANMIŞ ULU ÖNDƏR

nadir şəxsiyyətlərindən biri Heydər Əliyev çox zəngin irs qoyub getmişdir. Onun Azərbaycanı otuz ildən çox rəhbərliyi dövründə ölkəmiz bütün sahələrdə böyük inkişaf yolu keçib. O, bütün həyatını ölkəmizin yüksəlişinə və insanlarını xoşbəxtliyinə həsr etmişdir.

Heydər Əlirza oğlu Əliyev 1923-cü il mayın 10-da Azərbaycan Respublikasının Naxçıvan şəhərində anadan olmuşdur. O, 1939-cu ildə Naxçıvan Pedaqoji Texnikumunu bitirdikdən sonra Azərbaycan Sənaye İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti) memarlıq fakültəsində təhsil almışdır. Başlanan müharibə ona təhsilini başa çatdırmağa imkan verməmişdir. 1941-ci ildən Heydər Əliyev Naxçıvan MSSR Xalq Daxili İşlər Komissarlığında və Naxçıvan MSSR Xalq Komissarları Sovetində şöbə müdiri vəzifəsində işləmiş və 1944-cü ildə dövlət təhlükəsizliyi orqanlarında işə gəndərilmişdir. Bu dövrdən təhlükəsizlik orqanları sisteminə çalışan Heydər Əliyev 1964-cü ildən Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti yanında Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsi sədrinin müavini, 1967-ci ildən isə sədri vəzifəsində işləmiş, general-mayor rütbəsinə qədər yüksəlmişdir. Həmin illərdə o, Leningrad şəhərində xüsusi ali təhsil almış, 1957-ci ildə isə Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsini bitirmişdir. Azərbaycan

gün Azərbaycanın Moskvadakı nümayəndəliyində bəyanatla çıxış edərək, Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş cinayətin təşkilatçıları və icraçıları cəzalandırılmasını tələb etmişdir. O, Dağlıq Qarabağda yaranmış kəskin münasibətli vəziyyətlə bağlı SSRİ rəhbərliyinin ikiüzlü siyasətinə etiraz elan etməsi ilə, 1991-ci ilin iyulunda Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının sıralarını tərk etmişdir.

1990-cı ilin iyulunda Azərbaycana qayıdan Heydər Əliyev ilk əvvəl Bakıda, sonra isə Naxçıvanda yaşamış, həmin ildə də Azərbaycan Ali Sovetinə deputat seçilmişdir. O, 1991-1993-cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri olmuşdur.

Heydər Əliyev 1992-ci ildə Yeni Azərbaycan Partiyasının Naxçıvan şəhərində keçirilmiş təsis qurultayında partiyanın sədri seçilmişdir. 1993-cü ilin may-iyununda hökumət böhranının son dərəcə kəskinləşməsi ilə ölkədə vətəndaş müharibəsinin baş verməsi və müstəqilliyin itirilməsi təhlükəsi yaranıqda Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevin hakimiyyətə gətirilməsi tələbi ilə ayağa qalxdı. Azərbaycanın o zamanı rəhbərləri Heydər Əliyevi rəsmən Bakıya dəvət etməyə məcbur oldular. Heydər Əliyev 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildi, iyulun 24-də isə Milli Məclisin qərarı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətlərini həyata

si xadimin edərilməyini gerçəkləşdirmiş, müasir dünyanın ən aktual çağırışlarına cavab vermək bacarığı ilə XX və XXI əsrlərin tanınmış siyasi xadimləri arasında öz layiqli yerini tutmuşdur. Xalqımızın yetirdiyi nadir dövlət xadimlərindən olan Heydər Əliyev yaşadığı bütün həyatı boyu hər zaman xalqını, vətənini düşünmüşdür. Onun ürayı Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi, doğma xalqının xoşbəxtliyi üçün çırpınmışdır. Ulu öndər bir dövlət başçısı kimi Azərbaycanın ən çətin, özünü anlarında onu xilas etmək üçün misilsiz fədakarlıqlar göstərmiş, ölkəsini bələdərən qurtarmağı bacarmışdır. Onun siyasəti nəticəsində əldə olunan misilsiz nailiyyətlər göz qabağındadır. Azərbaycanda müasir demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət quruculuğu, vətəndaş cəmiyyətinin təşəkkülü, milli-mənəvi dəyərlərə qayıdış və elmin, təhsilin, mədəniyyətin inkişafı ümumilliyetli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ana dilimizin dövlət dili kimi təbiiqində, onun imkanlarının genişləndirilməsi və Azərbaycan xalqının ən böyük sərvəti kimi dəyərləndirilməsində məhz Heydər Əliyev şəxsiyyətinin rolu danılmazdır. Ölkəmizin əsas qanunu Konstitusiyanın qəbul edilməsi, hakimiyyətlərin bölünmə prinsiplinin təsbit olunması, hüquq normalarının və qanunvericilik bazasının beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, müasir idarəetmə üsullarının

an xalqının ümumilliyetli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 il təam olmur. Bu münasibətlə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 2023-cü ilin ölkəmizdə "Heydər Əliyev ili" elan edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. Bu sərəncam Heydər Əliyev şəxsiyyətinə, onun tarixi xidmətlərinə verilən qiymətdir.

Bu gün Azərbaycan ümumilliyetli lider Heydər Əliyevin ideyaları əsasında inkişaf edir. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin hərtərəfli inkişafı yolunda əvəzsiz tarixi xidmətlərini nəzərə alaraq, milli dövlətçilik ideyasının bərqərar olması və ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artması naminə misilsiz töhfələr vermiş Heydər Əliyev xalqının ümumilliyetli lideri Heydər Əliyev xalqımızın qəlbində əbədiyaşarlıq qazanmışdır. Azərbaycan xalqının ürayından gələn bu sözlər ona ümumxalq məhəbbətinin ifadəsi oldu: "Nə qədər ki, müstəqil Azərbaycan dövləti var, Azərbaycan xalqı var Heydər Əliyev ürəklərdə yaşayacaqdır".

Bəhram ŞİRİYYEV,
Əməkdar müəllim

AZƏRBAYCANIN QÜDRƏTLƏNMƏŞİ ULU ÖNDƏRİN VƏTƏN SEVGİSİNDƏN İRƏLİ GƏLİRDİ

Ulu öndərin 1993-cü ildə ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə qayıdışı ilə müstəqilliyimiz dəhşətli fəlakətlərdən xilas oldu, əbədi və dönməz xarakter aldı. Məhz ümumilliyetli liderin müdrik siyasəti ilə Azərbaycanın müasir inkişaf yoluna çıxdı, dünya tarixində öz izmasını uğurla atdı. Tarixdə elə nadir şəxsiyyətlər olur ki, onlar yalnız zamanın gərgin və təlatümlü məqamlarında meydana çıxır, bütöv bir ölkənin, xalqın məsuliyyətini öz üzərinə götürməklə, böyük missiyanı şərəflə yerinə yetirərək "Xilaskar" adını qazanırlar. Belə nadir insanlardan biri, XX əsrdə Azərbaycan xalqının tarixinə öz adını qızıl hərflərlə yazdıran ulu öndər Heydər Əliyevdir.

1969-cu ilin iyulun 14-də ümumilliyetli liderimiz Heydər Əliyev respublikanın siyasi rəhbərliyinə yüksəlib, Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi seçilib. Bununla da sovet Azərbaycanının tarixində böyük dönüş dövrü başlandı. Məhz həmin tarixdən etibarən respublika həyatının bütün sahələri köklü islahat və sürətlə inkişaf yoluna qədəm qoyub. Doğma xalqının böyük təəssübkeşi olan Heydər Əliyev totalitar rejimin hökmranlığı etdiyi mürəkkəb tarixi şəraitdə Azərbaycanı Sovet İttifaqının ən qabaqçıl respublikalarından birinə çevirib. Azərbaycanın müasir tarixinin böyük bir dövrü ulu öndər Heydər Əliyev şəxsiyyəti, onun böyük quruculuq fəaliyyəti ilə sıx bağlıdır.

O zaman zəngin idarəçilik təcrübəsi olan ümumilliyetli lider Heydər Əliyev Azərbaycanı ağır vəziyyətdən çıxarmaq üçün qəti addımlar atdı. Bu böyük şəxsiyyət dahiyənə uzaqgörənliklə, dərinləndirilmiş beşəriyyətliklə, dinamik və hərtərəfli inki-

şafını təmin edən kompleks inkişaf programları hazırladı və onların icrasına nail oldu. Nəticədə 1969-1982-ci illər sovet Azərbaycanının tarixinə ən parlaq tikinti-quruculuq illəri kimi yazıldı. Sənaye və kənd təsərrüfatının bütün sahələrində yüksəliş başladı. Respublikada iqtisadiyyatında mühüm struktur dəyişiklikləri həyata keçirildi.

Həmin illərdə Azərbaycan nəhəng tikinti meydanını xatırladırdı. Yüksəliş yaşayış binaları, mehmanxanalar, xəstəxanalar, elmi-tədqiqat mərkəzləri, məktəblər, mədəniyyət sarayları, nəhəng sənaye obyektləri, iri istehsal kompleksləri, su anbarları, dəryaçaylar, Kür su kəməri, yollar, o cümlədən yurdun şimal-qərb ucqarını paytaxta bağlayan Bakı-Balakan dəmir yolu və adını çəkmədiyimiz minlərlə digər tikililər ulu öndər Heydər Əliyev zəkasının, onun yorulmaz fəaliyyətinin, varlığına hopmuş Vətən sevgisinin nəticəsi idi.

1969-1982-ci illərdə Azərbaycanın əldə etdiyi ən mühüm tarixi nailiyyətlərdən biri də xalqın uzaq gələcəyini nəzərdə tutan güclü kadr potensialının, o cümlədən nadir ixtisaslar üzrə mütəxəssislər ordusunun yaradılması idi. Həmin dövrdə SSRİ-nin 170 qabaqçıl ali məktəbinə 3500 azərbaycanlı gənc göndərilmişdi. Hər il təhsil almaq üçün respublikamızın hüduddlarından kənara orta hesabla 800 tələbə yola salınırdı.

Ulu öndər hələ o zaman qovuşacağıımız müstəqilliyimizi görür, doğma Vətəni bu günlər üçün hazırlayırdı. Belə, böyük dünya sahibi yeni - bugünkü Azərbaycanı hələ o vaxtdan qurmağa başlamışdı. Təkcə bir faktı qeyd etmək yerinə düşər ki, sovet imperiyasının dağıldığı dövrdə Azərbaycanı çətinləşdirən

seviyyəsinə və çoxsahəli iqtisadiyyatına görə SSRİ-nin müttəfiq respublikaları içərisində özünü yaşatmağa qadir ikinci respublika kimi tanınırdı. Bu isə, əslində, müstəqilliyin siyasi və iqtisadi əsaslarını gündəmə getirirdi.

Heydər Əliyev deyirdi: "Müstəqil inkişaf yoluna qədəm qoymuş respublikada artıq köhnə sosialist sistemindən imtina edilməli, yeni müttəfiq sistem yaradılmalı, iqtisadi siyasət gücləndirilməlidir, yeni bazar iqtisadiyyatına keçilməli, iqtisadiyyatın bütün sahə-

lərində, o cümlədən kənd təsərrüfatında islahatlar aparılmalıdır, təsərrüfat sahəsində iqtisadi islahatlar yeganə yolumuzdur".

Yeri gəlmişkən, Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyi illərində diqqətçəkən bir məqam da nəzər salmaq istərdim. Metro tikintisi sahəsində uzun illər çalışan bir şəxs kimi deyə bilərəm ki, bu gün paytaxt sakinlərinin və qonaqlarının geniş istifadə etdikləri Bakı Metropoliteninin tarixində ulu öndər Heydər Əliyevin müstəsna xidmətləri var. Təsədüfi

deyil ki, paytaxtda metro tikintisi ideyası ötən əsrin 40-cü illərində ortaya çıxsada, bu iş yalnız 60-cü illərdə reallaşmış, amma bununla belə yeraltı ictimai nəqliyyatın əsas inkişaf mərhələsi 70-80-ci illərdə - Azərbaycana Heydər Əliyev kimi uzaqgörən liderin rəhbərlik etdiyi dövrdə baş verib.

"Bu gün yeni texnologiyalar tətbiq olunur. Biz Azərbaycanda, Bakıda bu texnologiyalardan istifadə etməliyik. Əvvəlki təcrübə çox qiymətli. Ancaq bugünkü təcrübə, əlbəttə ki, həm işlərin daha da böyük səmərə ilə görülməsinə xidmət göstərəcək, həm də maksimum keyfiyyət təmin olunacaqdır", - deyən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin qarşıya qoyduğu əsas vəzifələrdən biri metro tikintisində həm də istismar zamanı ən müasir və qabaqçıl texnologiyaların tətbiqidir.

Son illərdə Azərbaycanda sosial-iqtisadi həyatın digər sahələrində də mühüm uğurlar əldə edilib. Respublikamız sürətli inkişaf yolu keçərək, dünyanın nüfuzlu ölkələrindən birinə çevrilib, Cənubi Qafqazın lider dövləti kimi tanınıb. Bu isə beynəlxalq təşkilatların hesablarında, sosioloji mərkəzlərin rəy sorğularında, eləcə də kütləvi informasiya vasitələrində təqdir edilib, respublikamızın davamlı tərəqqi yolunda olduğu xüsusi vurğulanıb. Məsələn, ABŞ-ın nüfuzlu eksperti Hillari Kreymerin sözlərinə görə, geniş infrastruktur, texnoloji inkişaf və yeniliklər son illərdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin neft kapitalını böyük məhərrətə insan kapitalına çevirə biləcəyi sayəsində mümkün olub.

Fərmanlı Vəliyev,
Abşeron Sukanalı İdarəsinin rəisi